

Sensorveiledning for Praktisk-pedagogisk utdanning og profesjonsfaglige emner i Lektorprogrammet

Generelt om eksamensformene

Hver eksamen integrerer pedagogikk og ett fagdidaktisk fag. Sensorene skal vurdere kandidatens kompetanse innenfor begge fagfelt, samt evnen til å se sammenhenger mellom disse. Dersom kandidaten ikke demonstrerer et minimum av fagkunnskap i pedagogikk eller fagdidaktikk, skal eksamensbesvarelsen som helhet vurderes til karakteren F, selv om kandidaten har betydelige kunnskaper i det andre fagfeltet.

Til alle eksamener er det et sett av vurderingskriterier. Disse beskriver typiske trekk for besvarelser på de ulike karakternivåene. Den enkelte besvarelsen vil imidlertid ofte ha trekk fra ulike nivåer, og sensorene må bruke sitt faglige skjønn for å avgjøre hvilken karakter besvarelsen samlet sett bør få. Til støtte for sensurarbeidet får sensorene også tilsendt et utvalg eksamensbesvarelser fra tidligere semestre, med kommentarer i margin som viser hvordan kriteriene er anvendt i vurderingen og karaktersettingen.

I semesteroppgaven, videocaseeksamen og FoU-oppgaven sier vurderingskriteriene at den problemstillingen eller det temaet kandidatene velger å skrive om, skal være relevant for læringsutbyttet for emnet (dvs. ett eller flere av punktene under «Hva lærer du?» i emnebeskrivelsen). I vurderingen av relevansen bes sensorene om å vise romslighet og være åpne for at kandidaten kan tolke dette på ulike måter. Hvis studenten ikke evner å uttrykke relevansen eksplisitt, er ikke dette en kritisk svakhet ved besvarelsen.

Semesteroppgaven, FoU-oppgaven og 48-timers hjemmeeksamen har omfangsbegrensninger. Disse er angitt som intervaller (f.eks. 3000–4000 ord). Kandidatene gis ikke noe slingringsmonn ut over dette, og hvis besvarelsen er for kort eller lang, skal dette ifølge vurderingskriteriene regnes som en svakhet. Hvor store konsekvenser dette vil ha for karakteren, kommer an på hvor stor overskridelsen er, og sensorene må også se dette i sammenheng med besvarelsens øvrige styrker og svakheter når de gir sin samlede vurdering.

I PPU og de profesjonsfaglige emnene inngår det en rekke forelesninger som tar opp temaer som ikke er fullt ut dekket i pensumlitteraturen. Dersom kandidatene ønsker å oppgi forelesninger som kilder, har de derfor anledning til det. Henvisningen bør da følge APA-normen for henvisning til muntlige kilder. Det bør imidlertid regnes som en svakhet ved en besvarelse hvis kandidaten henviser til en forelesning i stedet for en pensumtekst som dekker det samme temaet.

Til hver eksamen er det utarbeidet en samling av svar på ofte stilte spørsmål. Disse har vært tilgjengelige for studentene, og de blir også tilsendt sensorene.

Eksamen for ettfagsstudenter

Informasjonen i neste avsnitt gjelder ikke for ettfagsstudenter på PPU deltid (PPU3510D og PPU3520D) og PPU heltid (PPU3210 og PPU3220) fra og med våren 2020. Ettfagsstudenter på PPU deltid og PPU heltid

skal benytte det ordinære pensumet i sitt fagdidaktiske fag.

Studenter som har kun ett fagdidaktisk fag (etfagsstudenter), skal legge opp et tilleggspensum i dette fagdidaktiske faget. Den enkelte studenten velger tekster til sitt tilleggspensum i samråd med faglærer i fagdidaktikk. Semesteroppgaven og FoU-oppgaven er eksamener i pedagogikk og tilleggspensumet i fagdidaktikk. Sensor får tilgang til listen over tilleggspensum og skal vurdere etfagsstudentenes kompetanse i dette fagstoffet. Det er ikke forventet at etfagsstudentene viser til alle tekster i tilleggspensumet, kun de som er relevante for å besvare oppgaven. Etfagsstudenter står fritt til å trekke inn litteratur fra det ordinære pensumet hvis de finner det relevant, men det er ikke påkrevd.

Semesteroppgaven

I semesteroppgaven skal kandidatene bruke den pedagogiske og fagdidaktiske kunnskapen de har tilegnet seg i studiet, til å analysere og drøfte et undervisningsopplegg de har planlagt, observert eller gjennomført i praksisperioden (inkl. digital hjemmeskole). Analysen og drøftingen skal ta utgangspunkt i en selvvalgt problemstilling, og oppgaven skal munne ut i begrunnede forslag til hvordan undervisningsopplegget kan videreutvikles.

Arbeidet med oppgaven går gjennom hele semesteret. I løpet av praksisperioden leverer kandidatene inn planen for sitt undervisningsopplegg og forslag til problemstilling. Seminarleder i fagdidaktikk gir respons på problemstillingen. Planen for undervisningsopplegget legges ved semesteroppgaven som tilleggsinformasjon til sensor, men skal ikke vurderes. Mot slutten av semesteret får kandidatene tilbud om å delta på et veiledningsseminar.

Videocaseeksamen

I videocaseeksamen skal kandidatene observere et videoklipp som viser en eller flere klasseromssituasjoner, og de skal ta i bruk sin faglige kompetanse til å gi en beskrivelse av hva de har observert. De skal så velge ut et tema fra sin observasjon og drøfte dette med utgangspunkt i sitt eget fag. Denne eksamensformen prøver dermed kandidatenes evne både til å lese klasserommet med et profesjonelt blikk, og til å forstå hvordan generelle utfordringer i læreres yrkesutøvelse aktualiseres i et bestemt skolefag.

Eksamen gjennomføres i den nettbaserte eksamensløsningen Inspira. Kandidatene kan avlegge eksamen hjemmefra, og de har alle hjelpemidler tilgjengelige under arbeidet. De har kun fem timer til å se videoklipppet og skrive besvarelsen, så de vil i liten grad ha tid til å lese seg opp på pensumlitteraturen underveis. Fordi tiden er knapp, stilles det ikke krav om at kandidatene skal utarbeide en litteraturliste eller følge en bestemt norm for litteraturhenvisninger. I vurderingen skal sensorene primært fokusere på den faglige kunnskapen om og forståelsen av pedagogikk og fagdidaktikk som kandidatene demonstrerer. For å få en karakter fra den øvre delen av skalaen bør kandidatene i tillegg underbygge argumentasjonen med eksplisitte referanser til pensumtekster, men dette er ikke påkrevd for å bestå eksamen.

FoU-oppgaven

I FoU-oppgaven skal kandidatene i løpet av praksisperioden samle inn empiri som kan belyse en side av

deres yrkesutøvelse. Denne empirien skal analyseres og diskuteres ut fra pedagogisk og fagdidaktisk kunnskap, og oppgaven skal munne ut i en refleksjon over hvordan kandidaten kan videreutvikle seg som lærer. Det er viktig at FoU-oppgaven ikke vurderes som et forskningsarbeid der kandidaten forventes å komme fram til generaliserbar kunnskap om skole og undervisning; poenget med oppgaven er at kandidaten skal finne ut noe om seg selv og sin egen utøvelse av læreryrket. I vurderingen av metode og empiri skal sensorene ta stilling til hvor godt egnet disse er til å belyse oppgavens problemstilling; det kreves ikke at kandidaten viser til metodelitteratur, eller at empirien er spesielt omfattende.

Arbeidet med oppgaven går gjennom hele semesteret. Kandidatene får skriftlig veiledning fra fagdidaktikk lærer på problemstilling og metode tidlig i prosessen, og de får tilbud om å delta i et veiledningsseminar der de kan ta opp spørsmål som har dukket opp underveis i arbeidet.

I vårsemesteret 2021 har en gruppe studenter på PPU3220 deltatt i utprøving av nye verktøy for veiledning av lærerstudenter for et av instituttets forskningsprosjekter. Denne uttestingen innebærer blant annet at studentene har tatt videoopptak av egen undervisning, og de har også testet ut en beslutningssimulator. Studentene det gjelder har fått beskjed om at de kan benytte datamaterialet i sin FoU-oppgave, dersom de ønsker det. Vi informerer om dette siden det i retningslinjene for FoU-oppgaven står at video ikke kan benyttes som metode for datainnsamling. Dersom enkelte FoU-oppgaver inneholder data fra videoopptak og/eller beslutningssimulator er dette altså avtalt med ILS, og vi ber om at dette tas hensyn til i sensuren.

48-timers hjemmeeksamen

I hjemmeeksamen skal kandidaten svare på et oppgitt spørsmål, og det er normalt formulert et eget spørsmål i hvert fagdidaktisk fag. Spørsmålet vil være ganske vidt, og det er opp til kandidaten å tolke, avgrense og konkretisere hvordan det skal besvares. Her må sensorene være åpne for ulike tolkninger. Dette tolkningsrommet innebærer imidlertid ikke at kandidatene kan skrive om hva de vil, og ifølge vurderingskriteriene skal sensorene vurdere i hvilken grad spørsmålet i oppgaveformuleringen er besvart.

Hjemmeeksamen gjennomføres i løpet av 48 timer og med alle hjelpemidler tilgjengelig.

Begrunnelse for karakter

ILS har en ordning med automatisk begrunnelse for eksamenskarakterer. Dette betyr at alle kandidater får begrunnelsen sammen med karakteren uten å måtte be om den. Begrunnelsene skal utarbeides av begge sensorer i fellesskap under sensurmøtet. Begrunnelsene bør ta utgangspunkt i de generelle vurderingskriteriene, men skal ikke kun være en gjengivelse av disse. Kandidatene må få tydelig informasjon om hvordan ulike sider av nettopp deres besvarelse har blitt vurdert. Sensorene får tilsendt eksempler på hvordan begrunnelse bør skrives. Begrunnelsene skrives i Inpera:

<https://support.inspera.com/hc/no/articles/360033180812-Administrerte-begrunnelser-for-sensor>

Retningslinjer for karakterbegrunnelse for semesteroppgaven

Skriv et kort avsnitt under hver overskrift. Pek på konkrete steder/formuleringer i besvarelsen som en del av begrunnelsen. Vektlegg de trekkene ved besvarelsen som har hatt særlig betydning for karakteren. Spørsmålene under hver overskrift anses som veiledende for å utarbeide begrunnelsen.

Problemstilling og stofftilfang

- Hvor klart formulert og godt avgrenset er problemstillingen?
- Hvor relevant er problemstillingen for læringsutbyttet som er angitt i emnebeskrivelsen?
- Hvor relevant er tilfanget av pedagogisk og fagdidaktisk teori for problemstillingen?
- Hvor god er kandidatens kjennskap til og forståelse av pensumlitteraturen?

Vurderingsevne og selvstendighet

- Hvor klar og selvstendig er kandidatens argumentasjon?
- Hvor godt underbygges argumentasjonen av henvisning til pensumlitteratur?
- Hvor godt evner kandidaten å se sammenhenger mellom pedagogikk og fagdidaktikk?
- Hvor nyansert og kritisk er diskusjonen av teori og empiri?

Språk, struktur og formalia

- Hvor presist og selvstendig er språket?
- Hvor godt strukturert er teksten?
- I hvilken grad er oppgavetekstens krav til innhold og formalia oppfylt?

Oppsummering

- Gi en oppsummering i 1–2 setninger til slutt som sammenfatter begrunnelsen for karakteren.

Retningslinjer for karakterbegrunnelse for videocaseeksamen

Skriv et kort avsnitt under hver overskrift. Pek på konkrete steder/formuleringer i besvarelsen som en del av begrunnelsen. Vektlegg de trekkene ved besvarelsen som har hatt særlig betydning for karakteren. Spørsmålene under hver overskrift anses som veiledende for å utarbeide begrunnelsen.

Observasjon og stofftilfang

- I hvilken grad gir kandidaten en presis faglig beskrivelse i videoklippet?
- Hvor godt argumenterer kandidaten for temaets relevans for fagdidaktikk B og læringsutbyttet?
- Hvor relevant er tilfanget av pedagogisk og fagdidaktisk teori og eventuelt praksiseksempler for temaet?
- Hvor god er kandidatens kjennskap til og forståelse av pensumlitteraturen?

Vurderingsevne og selvstendighet

- Hvor klar og selvstendig er kandidatens argumentasjon?
- Hvor godt underbygges argumentasjonen av henvisning til pensumlitteratur?

- Hvor godt evner kandidaten å se sammenhenger mellom pedagogikk og fagdidaktikk?
- Hvor nyansert og kritisk er diskusjonen av teori og eventuelle praksiseksempler?

Språk, struktur og formalia

- Hvor presist og selvstendig er språket?
- Hvor godt strukturert er teksten?

Oppsummering

- Gi en oppsummering i 1–2 setninger til slutt som sammenfatter begrunnelsen for karakteren.

Retningslinjer for karakterbegrunnelse for FoU-oppgaven

Skriv et kort avsnitt under hver overskrift. Pek på konkrete steder/formuleringer i besvarelsen som en del av begrunnelsen. Vektlegg de trekkene ved besvarelsen som har hatt særlig betydning for karakteren. Spørsmålene under hver overskrift anses som veiledende for å utarbeide begrunnelsen.

Problemstilling og stofftilfang

- Hvor klart formulert og godt avgrenset er problemstillingen?
- Hvor relevant er problemstillingen for læringsutbyttet som er angitt i emnebeskrivelsen?
- Hvor relevant er metode og empiri for å belyse problemstillingen?
- Hvor relevant er tilfanget av pedagogisk og fagdidaktisk teori for problemstillingen?
- Hvor god er kandidatens kjennskap til og forståelse av pensumlitteraturen?

Vurderingsevne og selvstendighet

- Hvor klar og selvstendig er kandidatens argumentasjon?
- Hvor godt underbygges argumentasjonen av henvisning til pensumlitteratur?
- Hvor godt evner kandidaten å se sammenhenger mellom pedagogikk og fagdidaktikk?
- Hvor nyansert og kritisk er diskusjonen av teori og empiri?

Språk, struktur og formalia

- Hvor presist og selvstendig er språket?
- Hvor godt strukturert er teksten?
- I hvilken grad er oppgavetekstens krav til innhold og formalia oppfylt?

Oppsummering

- Gi en oppsummering i 1–2 setninger til slutt som sammenfatter begrunnelsen for karakteren.

Retningslinjer for karakterbegrunnelse for 48-timers hjemmeeksamen

Skriv et kort avsnitt under hver overskrift. Pek på konkrete steder/formuleringer i besvarelsen som en del av

begrunnelsen. Vektlegg de trekkene ved besvarelsen som har hatt særlig betydning for karakteren. Spørsmålene under hver overskrift anses som veiledende for å utarbeide begrunnelsen.

Stofftilfang

- I hvilken grad er besvarelsen et svar på det oppgaveformuleringen spør om?
- Hvor god er kandidatens kjennskap til og forståelse av pensumlitteraturen?

Vurderingsevne og selvstendighet

- Hvor klar og selvstendig er kandidatens argumentasjon?
- Hvor godt underbygges argumentasjonen av henvisning til pensumlitteratur?
- Hvor godt evner kandidaten å se sammenhenger mellom pedagogikk og fagdidaktikk?
- Hvor nyansert og kritisk er diskusjonen av teori og eventuelle praksiseksempler?

Språk, struktur og formalia

- Hvor presist og selvstendig er språket?
- Hvor godt strukturert er teksten?
- I hvilken grad er oppgavetekstens krav til formalia oppfylt?

Oppsummering

- Gi en oppsummering i 1–2 setninger til slutt som sammenfatter begrunnelsen for karakteren.

Øvrig informasjon til sensorer

I tillegg til denne sensorveiledningen får sensorene tilsendt:

- Veiledning for gjennomføring av sensur i Inspira
- Oppgaveformulering og vurderingskriterier for den aktuelle eksamensformen
- Emnebeskrivelsen for det emnet som eksamen inngår i
- Pensumlister i pedagogikk og fagdidaktikk
- Ofte stilte spørsmål om eksamensformen
- En eksempelsamling med tidligere leverte eksamensbesvarelser (med karakter og sensorkommentarer) og karakterbegrunnelser

Hvis noe av dette materialet mangler, vennligst ta kontakt med studieadministrasjonen ved ILS.